

Til
Lokalforeninger
Fagmedisinske foreninger
Spesialforeninger
Yrkesforeninger
Spesialitetskomiteer
Spesialitetsrådet

Deres ref.:

Vår ref.: 10/3765

Dato: 10.12.2010

Landsstyresak - Forslag om endring av spesialistreglene i psykiatri

Spesialitetskomiteen i psykiatri har fremmet forslag om endring av spesialistreglene i psykiatri. De foreslåtte endringene omfatter tjenestekravet, kurskravet og kravene til ferdigheter, kompetanse og erfaring i psykiatri.

Spesialitetskomiteen har i sitt revisjonsarbeid tatt hensyn til utviklingstrekk i samfunnet, organiseringen av tjenestene i psykisk helsevern, krav til mer kunnskapsbasert praksis og økt brukermedvirkning. Formålet med de foreslåtte endringene er en forbedring av kvaliteten på spesialistutdanningen i psykiatri.

I henhold til gjeldende retningslinjer skal forslag om endring av tjenestekravet forelegges landsstyret før saken fremmes for helsemyndighetene. For å synliggjøre helheten i forslaget er også de foreslåtte endringene av kurskrav og attestasjonsskjema omtalt i høringsbrevet.

Forslag til endring av tjenestekravet med merknader:

Det foreslås endringer i kravene til tjeneste innenfor ulike tjenesteområder. De foreslåtte endringene i tjenestekravet representerer en tilpasning til dagens struktur i helsevesenet og samfunnet for øvrig.

Endringene vil medføre at en større andel av tjenestetiden i psykiatri må avtjenes i obligatoriske tjenesteområder, mens andelen tjeneste i valgfrie psykiatriske tjenesteområder reduseres tilsvarende. Den totale tjenestetiden er ikke foreslått endret.

Innholdet i og lengden av obligatorisk tjeneste i enkelte tjenesteområder foreslås endret:

- Det presiseres at akuttjenesten må inneholde vaktjeneste.
- *6 måneder aktiv behandling og rehabilitering av kronisk alvorlig sinnslidende over tid ved sengeavdeling (langtidstjeneste) er erstattet av 9 måneder rehabilitering av langtidssyke med alvorlige sinnslidelser.*
- *3 måneder intermedieærtjeneste er erstattet av 9 måneder fordypningstjeneste.*

- De tre erfaringsområdene, *erfaring med oppfølging over tid av utskrevne pasienter med kroniske lidelser, erfaring med alderspsykiatri og erfaring med konsultasjon overfor primærhelsetjenesten, sosialtjenesten og somatiske avdelinger* foreslås fjernet fra regelteksten, da områdene dekkes av de foreslåtte endringene i tjenesteområdene og gjennom kravene i attestasjonsskjemaet.

Merknad til punkt 1. b) anses som overflødig og foreslås slettes, da alle typer tjeneste som her er nevnt ivaretas av punkt 1. b), 1. c) eller de generelle bestemmelsene for spesialistutdanning av leger.

I tillegg er det foretatt omredigering og omformulering av enkelte punkter.

Forslag til endring av kurskravet:

Det foreslås en økning av kurstimetallet fra 200 til 270 timer og innføring av obligatoriske emnekurs.

Forslag innebærer følgende kursstruktur:

- Grunnkurset videreføres, men med redusert timeantall fra 150 til 120 timer.
- Det innføres obligatoriske emnekurs, totalt 100 timer. Kursene skal dekke sentrale deler av faget og være fakta- og ferdighetsorienterte.
- 50 kurstimer dekkes av valgfrie kurs godkjent for spesialistutdanningen i psykiatri.

Forslag til endring av attestasjonsskjemaet:

Dagens sjekklister/loggbok foreslås erstattet av et nytt attestasjonsskjema med økt krav til dokumentasjon av ferdigheter, kompetanse og erfaring i psykiatri.

Någjeldende "Sjekklister/loggbok for spesialistutdanning i psykiatri" inneholder en veiledende liste over tilstander som det forventes at lege i spesialisering skal ha skaffet seg erfaring med samt en skjematisk oversikt over gjennomført tjeneste og veiledning.

Det foreslåtte attestasjonsskjemaet inneholder spesifikke krav med definerte minimumsantall for hva en lege i spesialisering skal ha undersøkt, behandlet, utført osv. relatert til forskjellige pasientkategorier, diagnoser, prosedyrer ol.

Det foreslås å innføre krav om skriftlig arbeid med akademisk innhold og skriftlig arbeid relatert til profesjonalitet (rammevilkår, jus, etikk ol.). Et tilsvarende krav til skriftlig arbeid finnes ikke i andre spesialiteter i dag.

Någjeldende spesialistregler i psykiatri: (tjenestekravet)	Spesialistreglene foreslås endret til å få slik ordlyd (<i>endringene i kursiv</i>):
<p>1. 5 års tjeneste i psykiatri:</p> <p>Tjenesten må være variert og dekke alle sentrale psykiatriske arbeidssituasjoner, diagnostisk og behandlingsmessig, og være minst 2 år i psykiatrisk sykehusavdeling og minst 1 år i åpen allmennpsykiatrisk poliklinikk.</p> <p>Det forutsettes veiledning i psykoterapi av godkjent veileder én time per uke i minimum 3 år, minimum 105 timer, samt én times ukentlig klinisk veiledning gjennom hele utdanningstiden.</p> <p>Inntil 1 år kan erstattes av:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) forskningstjeneste eller b) tjeneste i relevante spesialiteter (bl.a. barne- og ungdomspsykiatri) eller c) tjeneste i helseadministrativ/samfunnsmedisinsk legestilling eller i allmenntidning <p>I tillegg kan ytterligere inntil 1 år erstattes av tjeneste innen barne- og ungdomspsykiatri.</p> <p>Søknad om spesialistgodkjenning i psykiatri skal vedlegges attestert sjekklister/loggbok.</p>	<p>1. 5 års tjeneste i psykiatri</p> <p>Tjenesten må være variert og dekke alle sentrale psykiatriske arbeidssituasjoner, diagnostisk og behandlingsmessig.</p> <p>Det forutsettes veiledning i psykoterapi av godkjent veileder én time per uke i minimum 3 år, minimum 105 timer, samt én times ukentlig klinisk veiledning gjennom hele utdanningstiden.</p> <p>Inntil 1 år kan erstattes av:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) forskningstjeneste eller b) <i>tjeneste i annen medisinsk spesialitet</i> eller c) tjeneste i helseadministrativ/samfunnsmedisinsk legestilling eller i allmenntidning <p><i>Tellende tjeneste i barne- og ungdomspsykiatri kan benyttes for inntil 24 måneder av utdanningen.</i></p> <p><i>Det er vedtatt minstekrav til utførte prosedyrer, utredninger og behandlinger. Søknad om spesialistgodkjenning skal vedlegges attestasjonsskjema for spesialiteten psykiatri.</i></p>
<p>Merknad til punkt 1.: Tjenesten må være variert og dekke alle sentrale psykiatriske arbeidssituasjoner, diagnostisk og behandlingsmessig. Det forutsettes ukentlig psykoterapiveiledning i minst 70 timer over minst 2 år på psykodynamisk grunnlag og 35 timer over minst et år på dertil godkjente psykoterapiformer. All psykoterapiveiledning skal gis av særskilt godkjent veileder og under tjeneste som</p>	<p>Merknad til punkt 1.: <i>Tjenesten må dekke følgende tjenesteområder:</i></p> <p>Akuttjeneste <i>Diagnostikk og behandling av akutte tilstander i døgnavdeling med stor sirkulasjon, øyeblikkelig-hjelp-plikt (akuttavdeling) og med vaktjeneste. Minst 12 måneder.</i></p>

teller under punkt 1. Tjenesten må foregå ved avdelinger godkjent for spesialistutdanning i psykiatri, ved 2 ulike avdelingsoverlegeavsnitt, må omfatte minst 2 år ved sengeavdelinger, minst 1 år ved poliklinikk og dekke følgende punkter:

- Diagnostikk og behandling av akutte tilstander i døgnavdeling med stor sirkulasjon og øyeblikkelig-hjelp-plikt (akuttavdeling). Minst 12 måneder.
- Noe lengre tids behandling med variert pasientgruppe ved dag- eller døgnavdeling (intermediæravdeling). Minst 3 måneder.
- Aktiv behandling og rehabilitering av kronisk alvorlig sinnslidende over tid. Minst 6 måneder sammenhengende ved sengeavdeling.
- Poliklinisk vurdering og behandling under tjeneste ved allmennpsykiatrisk poliklinikk for et geografisk begrenset opptaksområde. Minst 12 måneder.
- Erfaring med oppfølging over tid av utskrevne pasienter med kroniske lidelser.
- Erfaring med alderspsykiatri.
- Erfaring med konsultasjon overfor primærhelsetjenesten, sosialtjenesten og somatiske avdelinger.

Merknad til punkt 1.a):
(forskning i spesialistutdanningen)

Merknad til punkt 1.b):
Med tjeneste i relevante spesialiteter menes alle kliniske spesialiteter. I tillegg godkjennes tjeneste ved psykofarmakologisk laboratorium, avdeling for familiebehandling, rusmiddelbehandling, tjeneste innen habilitering.

Tjeneste ved Forsvarets sanitet godkjennes etter spesielle retningslinjer.

Rehabilitering av langtidssyke med alvorlige sinnslidelser

Tjenesten skal dekke tverrfaglig planlegging og gjennomføring av rehabilitering av disse pasientene. Minimum 9 måneder, hvorav minimum 6 måneder må tas sammenhengende.

Poliklinikk allmennpsykiatri

Vurdering, diagnostisering og behandling ved en allmennpsykiatrisk poliklinikk for et geografisk begrenset opptaksområde. Minimum 12 måneder. Kortere perioder kan dekkes av tjeneste ved spesialpoliklinikker eller spesialteam; maksimalt 1 dag pr uke eller 3 av 12 måneder på fulltid.

Fordypningstjeneste

Tjeneste innen et nærmere definert fordypningsområde ved avdelinger og enheter som er spesielt godkjent for fordypningstjeneste. Minimum 9 måneder.

Den 3-årige psykoterapiveiledningen skal bestå av 2 års grunnleggende psykoterapiveiledning (minst 70 timer) etterfulgt av 1 års (minst 35 timer) veiledning i valgfri terapiform: individuell psykodynamisk psykoterapi, kognitiv terapi eller gruppeterapi.

All psykoterapiveiledning skal gis av særskilt godkjent veileder og gjennomføres under tjenesten i psykiatri.

Merknaden videreføres uendret

Merknaden slettes

<p>Någjeldende kurskrav:</p>	<p>Kurskravet foreslås endret til å få slik ordlyd (endringene i kursiv):</p>
<p>Kursutdanning: 200 timer, heri inkludert det obligatoriske psykiatrikurs.</p> <p>I tillegg kreves gjennomført obligatorisk kurs i administrasjon og ledelse.</p> <p>Kurskrav gjeldende fra 1.5.2011: Ved søknad om spesialistgodkjenning som fremmes etter 1. mai 2011 vil det i tillegg være krav om gjennomført obligatorisk nettkurs i sakkyndighetsarbeid.</p> <p><i>Merknad til kursutdanningen:</i> Det obligatoriske psykiatrikurs er et 5 ukers kurs over 2 ½ år. Kandidater som har gjennomført kurset før 1. januar 1986, kan få sitt 4-ukerskurs godkjent.</p>	<p>Kursutdanning: 270 timer, herav</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>det obligatoriske grunnkurs, 120 timer</i> - <i>obligatoriske emnekurs, 100 timer</i> - <i>relevante valgfrie kurs godkjent for spesialistutdanningen i psykiatri, 50 timer</i> <p><i>Obligatoriske kurs avsluttes med kursprøve som kreves bestått.</i></p> <p><i>I tillegg kreves gjennomført obligatorisk kurs i administrasjon og ledelse og obligatorisk nettkurs i sakkyndighetsarbeid.</i></p>

Utkast til ny kursstruktur er vedlagt.

Gjeldende sjekklister/ loggbok og forslag til nytt attestasjonsskjema er vedlagt.

Som ledd i forberedelse av saken for landsstyret 2011 sendes forslaget til endring av tjenestekravet på høring til lokalforeninger, fagmedisinske foreninger, spesialforeninger, yrkesforeninger, spesialitetskomiteer og spesialitetsrådet med uttalefrist så snart som mulig og senest **innen 25. februar 2011.**

Den norske legeföreningens sentralstyre
Etter fullmakt

Geir Riise
generalsekretær

Bjarne Riis Strøm
fagdirektør

Saksbehandler: Nina Evjen
Telefon: 23 10 91 28